

T.C.
ULAŖTIRMA BAKANLIĐI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

11 Ağustos 2010

7/14480
GK: 163

Sayı :B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/1543
Konu : Manisa Milletvekili Sayın
Ŗahin MENGÜ'nün
yazılı soru önergesi.

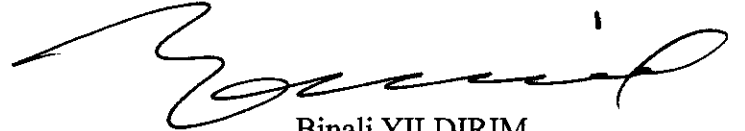
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : a) TBMM BaŖkanlıĐı'nın 24.05.2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14480-23227/47737 sayılı yazısı.

b) BaŖbakanlıĐın 26.05.2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-216-6/2370 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Ŗahin MENGÜ tarafından Sayın BaŖbakanımıza yöneltilen ve Sayın BaŖbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/14480 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuŖtur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
UlaŖtırma Bakanı

EK :

1) Cevap formu (5 Sayfa)

DAĐITIM:

TBMM BaŖkanlıĐı

BaŖbakanlık

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞAHİN MENGÜ'NÜN
7/14480 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı kayıtlarına göre Danıştay'a yapılan silahlı saldırı, Ergenekon soruşturması, kafes eylem planı, Poyrazköy'de bulunan mühimmat, balyoz darbe planı ve Erzincan Ergenekon yapılanması iddiaları ile ilgili olarak yapılan soruşturmalar kapsamında;

SORULAR:

1- Bugüne kadar kaç kişi hakkında telefon dinlemesi yapılmıştır, dinlenenlerin davalara göre dağılımı nedir?

2- Dinleme yapıldıktan sonra suçsuz olduğu anlaşılan kişilere dinlendiklerine dair bilgi verilmiş midir? Bilgi verilenlerin sayısı ne kadardır?

3- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı yukarıda bahsi geçen soruşturmalarla ilgili olarak kendisine ulaşan dinleme talebi kararlarından bazılarını uygun bulmayarak geri çevirmiştir. Geri çevrilen dinleme kararı sayısı ne kadardır ve nedenleri nedir?

4- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı dinleme kayıtları kaç yıl süreyle saklanmaktadır, bunun yasal dayanağı nedir?

5- Dinleme kayıtlarının yasal süre sonunda silinmediği iddiaları vardır. Dinleme kayıtlarının silinmemesinin nedeni nedir?

6- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı kurulduğundan bu güne kadar kaç kişiyi dinlemiştir. Dinlenen sayılarının illere göre dağılımı nedir?

7- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının yasadışı dinleme yaptığı iddiaları karşısında idari bir soruşturma açılmış mıdır? Yasadışı dinleme yapıldığı konusunda bir tespit yapılmış mıdır? Bu konuyla ilgili hangi işlem yapılmıştır?

CEVAPLAR:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Haberleşme Hürriyeti Başlıklı 22 nci maddesi "(Değişik: 3.10.2001-4709/7 md.) Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar. İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir." hükmünü amirdir.

Bu çerçevede, 5397 sayılı Kanun ile değişik 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun Ek 7 nci maddesi, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun Ek 5 inci maddesi, 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 6 ncı maddesi ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135 ve müteakip maddelerinde ve bu kanunlara dayanılarak çıkartılmış yönetmeliklerde dinlemeye ilişkin usul ve esaslar ayrıntısı ile belirlenmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun “Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi” başlıklı 160 ıncı maddesinde;

(1) Cumhuriyet Savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hali öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet Savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür. “hükmü,

Ceza Muhakemesi Kanununun “Cumhuriyet Savcısının görev ve yetkileri” başlıklı 161 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

(1) Cumhuriyet Savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet Savcısı, adli görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet Savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adli kolluk görevlileri, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet Savcısına derhal bildirmek ve bu Cumhuriyet Savcısının adliyeye ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Cumhuriyet Savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hallerde, sözlü olarak verir. (Ek cümle: 25/5/2005 – 5353/24 md.) Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

(4) Diğer kamu görevlileri de, Yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden Cumhuriyet Savcısına vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.” hükümleri,

Ceza Muhakemesi Kanununun “İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması” başlıklı 135 inci maddesinin birinci ve beşinci fıkralarında;

“(1) (Değişik birinci cümle: 25/5/2005 – 5353/17 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkanının bulunmaması durumunda, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhal hakim onayına sunar ve hakim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet Savcısı tarafından derhal kaldırılır.”

“(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.” hükümleri.

Ceza Muhakemesi Kanununun “Kararların yerine getirilmesi, iletişim içeriklerinin yok edilmesi” başlıklı 137 nci maddesinin birinci fıkrasında;

(1) 135 inci maddeye göre verilecek karar gereğince Cumhuriyet savcısı veya görevlendireceği adli kolluk görevlisi, telekomünikasyon hizmeti veren kurum ve kuruluşların yetkililerinden iletişimin tespiti, dinlenmesi veya kayda alınması işlemlerinin yapılmasını ve bu amaçla cihazların yerleştirilmesini yazılı olarak istediğinde, bu istem derhal yerine getirilir; yerine getirilmemesi halinde zor kullanılabilir. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.” hükmü,

Ceza Muhakemesi Kanununun “Soruşturmanın gizliliği” başlıklı 157 nci maddesinde;

“(1) Kanunun başka hüküm koyduğu haller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu doğrultuda Ceza Muhakemesi Kanununun yukarıda sayılan maddelerinin uygulanmasına ilişkin 14/02/2007 tarihli 26434 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Ceza Muhakemesi Kanununda Öngörülen Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Gizli Soruşturmacı ve Teknik Araçlarla İzleme Tedbirlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin, “İletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi işlemi” başlıklı 9 uncu maddesinde;

“(1) Dinleme, iletişimin kayda alınması suretiyle yapılır ve gizlilik kurallarına tam uyularak gerçekleştirilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 6’ncı maddesine uygun olarak;

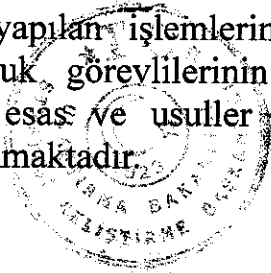
İletişimin dinlenmesi, kayda alınması ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ile ilgili alınan kararlar, yerine getirilmek üzere soruşturma ve kovuşturmanın yürütüldüğü yer dikkate alınarak Cumhuriyet Savcısınca ilgili kolluk birimine gönderilir. Kolluk birimi, bu tedbirlere ilişkin karar ile işlemi yapmakla görevlendirilen kolluk personelinin aidiyet numarasını Başkanlığa bildirir ve işlemler bildirilen aidiyet numaralı personel tarafından yerine getirilir.” Hükümleri,

Aynı Yönetmeliğin “İşlem görevlileri” başlıklı 11 inci maddesinde;

(1) Cumhuriyet Savcısınca belirlenen kolluk birimince; iletişimin dinlenmesi, kayda alınması, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve tespitle ilgili işlemlerin yerine getirilmesi amacıyla yeterli sayıda personel görevlendirilir.

(2) Yabancı dildeki kayıtlar, tercüman aracılığı ile Türkçeye çevrilir.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan işlemlerin ve yapıldığı yerlerin gizliliği, düzeni ve güvenliği ile kolluk görevlilerinin aidiyet numaralarının belirlenmesine ve muhafazasına ilişkin esas ve usuller ilgili kolluğun merkez birimlerince düzenlenir.” Hükümleri bulunmaktadır.

Anılan mevzuat uyarınca "Adli amaçlı olarak iletişimin dinlenmesi, kayda alınması ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi işlemleri" soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Başsavcılıkları ve Cumhuriyet Başsavcılığınca bizzat görevlendirilen adli kolluk marifetiyle gerçekleştirilmektedir.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca, ilgili kanunlar kapsamında Cumhuriyet savcılıklarının yaptıkları soruşturmalar çerçevesinde aldıkları ve uyguladıkları hakim kararlarının hukuka uygun olarak yürütülmesi işlemleri gerçekleştirilmekte olup, Cumhuriyet Savcılıkları tarafından yapılan ceza soruşturmalarının içeriği, aşamaları ve sürdürülmesi bağlamındaki bilgiler ve inisiyatif soruşturmayı yapan Cumhuriyet savcılıklarında bulunmaktadır.

Ayrıca, Cumhuriyet savcılıklarındaki evrak ve kararlar soruşturma numarası ile işlem görmektedir. Mahkemelerce verilen kararlar ise mahkeme değişik iş numarası veya mahkeme esas numarası ile işlem görmektedir.

Ceza Muhakemesi Kanununun "Kararların yerine getirilmesi, iletişim içeriklerinin yok edilmesi" başlıklı 137 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki;

"(4) Tespit ve dinlemeye ilişkin kayıtların yok edilmesi halinde soruşturma evresinin bitiminden itibaren, en geç onbeş gün içinde, Cumhuriyet Başsavcılığı, tedbirin nedeni, kapsamı, süresi ve sonucu hakkında ilgisine yazılı olarak bilgi verir." Hükmü gereğince, ceza soruşturmalarında tedbirin sonucuna göre ilgiliye bilgi verilmesi soruşturmayı yapan veya yürüten Cumhuriyet Başsavcılıklarının sorumluluğundadır .

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının yaptığı işlem, ilgili yasaların öngördüğü çerçevede sadece Türk milleti adına bağımsız mahkeme hâkimlerince verilen kararların uygulanması işlemlerini yürütmekten ve hâkim kararları çerçevesinde işlem uygulamaktan ibarettir.

Yukarıda belirtilen Ceza Muhakemesi Kanununun 135, 157, 160 ve 161 inci maddeleri gereğince yapılan ceza soruşturmaları kapsamındaki işlemler bakımından gizlilik hükümleri bulunduğu ve soruşturmaların devam edip etmediği Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı tarafından bilinemeyeceğinden, ceza soruşturmalarının içeriğine ve kapsamına ilişkin olarak herhangi bir açıklamanın yapılamayacağı değerlendirilmiştir.

Bu konudaki ihlal fiillerine ilişkin olarak, Türk Ceza Kanununun "Gizliliğin ihlali" başlıklı 285 inci maddesinde;

"(1) Soruşturmanın gizliliğini alenen ihlal eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, soruşturma aşamasında alınan ve kanun hükmü gereğince gizli tutulması gereken kararların ve bunların gereği olarak yapılan işlemlerin gizliliğinin ihlali açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz." Şeklinde hüküm ile yaptırım öngörülmüştür.

Ceza soruşturmaları kapsamındaki dinleme işlemleri, soruşturmaları yapan Cumhuriyet Savcıları ve Cumhuriyet Savcılarınca görevlendirilen aidiyet numaralı kolluk görevlileri tarafından kendi birimlerinde yapılmakta, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca herhangi bir dinleme faaliyeti yapılmamaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanununun "Kararların yerine getirilmesi, iletişim içeriklerinin yok edilmesi" başlıklı 137 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki;

“(3) 135 inci maddeye göre verilen kararın uygulanması sırasında şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi ya da aynı maddenin birinci fıkrasına göre hâkim onayının alınmaması halinde, bunun uygulanmasına Cumhuriyet Savcısı tarafından derhal son verilir. Bu durumda, yapılan tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtlar Cumhuriyet Savcısının denetimi altında en geç on gün içinde yok edilerek, durum bir tutanakla tespit edilir.” hükmü,

14.02.2007 tarihli ve 26434 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza Muhakemesi Kanununda Öngörülen Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Gizli Soruşturmacı ve Teknik Araçlarla İzleme Tedbirlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönelmeliğin 13 ncü maddesindeki;

“(1) Tedbir kararının uygulanması sırasında şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi ya da gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen kararın hakim tarafından onaylanmaması halinde, tedbirin uygulanmasına Cumhuriyet Savcısı tarafından derhal son verilir ve durum Başkanlığa bildirilir. Bu durumda yapılan tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtlar, Cumhuriyet Savcısının denetimi altında en geç 10 gün içinde yok edilir ve durum bu Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-2 sayılı İmha Tutanağına kaydedilir.

(2)Veri taşıyıcısının Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesinden sonra, gerekmesi halinde imha işlemi Cumhuriyet Savcısının belirleyeceği yöntemle gerçekleştirilir.”

Hükümlerine istinaden imha işlemleri ceza soruşturmaları kapsamında bizzat Cumhuriyet Başsavcılıklarının sorumluluğunda ve belirlediği yöntemle yapılmaktadır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve ilgili yasalar gereğince Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı üzerinden yapılan dinlemeler, ceza soruşturmaları ve kovuşturmalım çerçevesindeki her işlem bakımından C. Savcılıklarınca ve ceza mahkemelerince kontrol edilmekte ve denetlenmektedir.

Ceza soruşturmaları kapsamındaki dinleme işlemleri soruşturmaları yapan Cumhuriyet Savcıları ve Cumhuriyet Savcılarınca görevlendirilen aidiyet numaralı kolluk görevlileri tarafından kendi birimlerinde yapılmakta, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca herhangi bir dinleme faaliyeti yapılmamaktadır.

Bu nedenlerle ilgili yasalar çerçevesinde Cumhuriyet Savcıları ve adli kolluk görevlilerinin yaptıkları iletişimin denetlenmesi işlemlerini, yasa hükümleri çerçevesinde hukuka uygun olarak yürüten Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ile ilgili herhangi bir idari soruşturma ve işlem bulunmamaktadır.

